

## **Hadithi ya Mathewson ya Biblia Hotuba ya 4 - Yesu**

**© 2024 Dave Mathewson na Ted Hildebrandt**

Huu ni hotuba namba nne ya Dk. Dave Mathewson kuhusu hadithi ya Biblia. Katika sehemu hii, atafuatilia mambo makuu matano, nchi, agano, hekalu, watu wa Mungu, na ufalme katika maisha na mafundisho ya Yesu. Tumekuwa tukiangalia hadithi, kile ninachokiita hadithi ya Biblia.

Nilipendekeza kwamba kote na chini ya anuwai ya aina za fasihi ni hadithi ya umoja ambayo ina idadi ya nyuzi. Nilisema hadithi hiyo ina mpangilio wake nyuma katika masimulizi ya uumbaji katika Mwanzo 1 na 2 na kisha matatizo yanayotokea katika sura ya 3 ambayo sehemu nyingine ya Biblia itarekebisha kwa njia fulani. Lakini katika sura ya 1 na 2, tuliona mazingira yote ya msingi na hadithi ya msingi, vipengele vyote vya hadithi vikianza.

Mungu huumba ubinadamu, na kuwaumba Adamu na Hawa kwa mfano wake wawe wawakilishi wake ili kueneza utukufu wake na utawala wake katika viumbe vyote. Nchi anayowapa, mahali pa baraka, mahali ambapo Mungu atakaa na kukaa pamoja na watu wake. Maadamu wanadumisha mwisho wao wa uhusiano wa agano ambao Mungu anaweka, mradi tu wanatii, watabaki katika nchi ya baraka na mahali ambapo Mungu yuko.

Bustani ya Edeni ikiwa ni nafasi takatifu ambapo Mungu anakaa na watu wake, bustani ya hekalu. Kisha Adamu na Hawa wapaswa kukaa huko pamoja na Mungu akikaa katikati yao na wakiwa wachukuaji sanamu na wawakilishi wake, wanapaswa kueneza utukufu wa Mungu na utawala wake katika viumbe vyote. Hata hivyo Adamu na Hawa wanashindwa kuanzisha au kutimiza agizo ambalo Mungu amewapa na badala yake kwa sababu ya dhambi na kutotii, Adamu na Hawa wanafukuzwa kutoka katika bustani ya hekalu, nchi ya baraka.

Wamefukuzwa kutoka katika nchi ya uwepo wa Mungu. Ili sehemu nyingine ya Biblia baada ya sura ya 3 ya Mwanzo iweze kuonekana kama njia ya Mungu ya kurejesha nia yake kwa wanadamu katika Mwanzo sura ya 1 na 2. Na tukiruka sehemu kubwa za hadithi, tulimtazama Ibrahimu, hadithi ya Ibrahimu, na jinsi Mungu alivyomchagua Ibrahimu na kupitia kwake taifa la Israeli kuwa njia ambayo nia ya Mungu kwa wanadamu itarejeshwa. Kwa hivyo tunaona vipengele hivyo vyote.

Mungu atawapa nchi kama mahali pa baraka kupitia hekalu. Mungu atakaa na watu wake. Mungu anaingia katika uhusiano wa agano unaojumuisha baraka ikiwa watatii na kutii agano hilo, baraka katika nchi ambayo hekalu la Mungu liko na ambapo Mungu anaendelea kukaa na watu wake, lakini laana na uhamisho na kuondolewa katika nchi ikiwa watakataa kutii.

Na hivyo ndivyo hasa hutokea. Kuna ulinganifu kati ya hadithi ya Adamu na Hawa na hadithi ya Israeli ambapo Israeli haifanyi vizuri zaidi kuliko Adamu na Hawa katika kutimiza nia ya Mungu kwa wanadamu. Kwa hiyo, Israeli pia inafukuzwa kutoka katika nchi au kufukuzwa kutoka katika nchi, kutoka kwenye bustani na mahali pa uwepo wa Mungu kwa sababu ya kukiuka agano ambalo Mungu ameliweka na watu wake.

Kwa hiyo, maandiko ya kinabii basi wanatarajia wakati ambapo Mungu kweli kurejesha nia yake kwa ajili ya binadamu kupitia Israeli. Kumbuka kwamba Mungu ana matatizo mawili ya kutatua kwa njia fulani. Mojawapo ni tatizo kubwa la kimataifa au tatizo la kiulimwengu la dhambi ya wanadamu wote na kutotimizwa kwa nia yake ya uumbaji wote katika Mwanzo 1 na 2. Lakini pia sasa Israeli ilikuwa njia iliyochaguliwa na Mungu ambayo kwayo angerekebisha hali hiyo, hata hivyo Israeli imeshindwa pia.

Kwa hiyo, ni lazima kwa namna fulani Mungu awaokoe Israeli kwanza. Ni lazima arudishe Israeli katika nchi yake na uhusiano wa agano pamoja naye, huku Mungu akikaa katikati yao na Mungu akiwatawala juu yao na Israeli wakieneza utawala na utukufu wa Mungu ili hatimaye kupitia wokovu wa Israeli dunia nzima ipate wokovu na urejesho wa Mungu na kwamba nia ya Mungu kwa viumbe vyote kuanzia Mwanzo 1 na 2 ingeanzishwa pia. Kwa hiyo maandiko ya unabii yanachukua hadithi na vipengele vyote vya hadithi na kuishia na matarajio, matarajio ya kinabii ya jinsi hadithi hiyo itakavyotimizwa na kufikia kilele chake.

Na tulisema wiki iliyopita kwamba kilichobaki ni kuonyesha jinsi hadithi hiyo na jinsi matarajio hayo yanatimizwa. Na kwa hivyo ninachotaka kufanya ni kuzingatia mada tano, angalau tano kuu. Kunaweza kuwa na mada zingine, lakini hizi ni angalau tano ambazo nimechagua kuzingatia.

Tuliona mada ya watu wa Mungu na mada hizi zote zikirudi nyuma hadi Mwanzo 1 na 2 na uumbaji ukipitia hadithi ya Israeli hadi maandishi ya kinabii. Lakini mada ya watu wa Mungu, mada ya agano, Mungu kufanya agano na watu wake, mada ya ardhi au uumbaji, uumbaji mpya, mada ya hekalu au Mungu anayekaa na watu wake, na mada ya ufalme, Mungu kutawala juu ya watu wake, na muhimu zaidi, watu kama makamu wa mtawala wa Mungu anayetawala badala ya Mungu, akieneza utawala wa Mungu katika ufalme wake wote na uwakilishi wa nabii wa ulimwengu. Mfalme wa Daudi. Kwa hivyo una matarajio haya yote na mada hizi tano zinazojitokeza katika matarajio ya kinabii.

Sasa tutaona jinsi mambo hayo matano yanavyopitishwa hadi katika Agano Jipya. Na wacha nifanye uchunguzi kadhaa kuhusu jinsi mada hizi zinatimizwa katika Agano Jipya. Kwanza kabisa, tayari tumesema kwamba haiwezekani kufunua nyuzi hizi, kutoa moja bila kuzifungua zote.

Wanaungana katika hadithi inayoshikamana hivi kwamba haiwezekani kuzungumza juu ya mada moja, tuseme, watu wa Mungu, bila kuzungumza juu ya agano. Haiwezekani kuzungumza juu ya mada ya agano bila kuzungumza juu ya ardhi, na bila kuzungumza juu ya ufalme. Haiwezekani kuzungumza juu ya ufalme na utawala wa Daudi juu ya watu bila kuibua dhana ya ardhi na hekalu.

Kwa hivyo, zote zimefungwa pamoja bila kutenganishwa. Kwa hivyo jambo la kwanza ninalotaka kusema basi ni wakati moja au mbili za mada hizi zimetajwa katika Agano Jipya, inakubali uwepo wa zingine. Hiyo ni, waandishi hawatatoa thread moja na mada na kupendekeza kwamba kwa namna fulani hiyo inatimizwa kwa kutengwa kwa wengine wote.

Lakini kama hadithi thabiti, ikiwa sehemu moja ya hadithi inatolewa katika Agano Jipya, inadhania kwamba vipengele vingine vya hadithi viko nyuma ya uso na kuibuliwa. Hadithi nzima inaibuliwa. Jambo la pili ambalo nataka kutaja ni kwamba tofauti mbili zinapaswa kuwekwa akilini kwa njia ambayo nyuzi hizi zinatimizwa.

Kwanza kabisa, ni kutambua kwamba hadithi hii katika Agano Jipya, jinsi hadithi hii na mada hizi tano zinavyotimizwa katika Agano Jipya, ni kwanza kabisa, zinatimizwa katika nafsi ya Yesu Kristo. Kwa hiyo Yesu Kristo anakuwa kilele cha hadithi, kama tutakavyoona. Yeye ndiye anayechukua mada hizi na kuzileta kwenye utimilifu.

Kwa hiyo ufunguo wa kutimizwa ni utu wa Yesu Kristo. Hata hivyo, kwa upanuzi basi, mada hizi zinatimizwa ndani ya watu wake, kanisa, kwa kuwa wameingizwa ndani ya Kristo, kwa kuwa wao ni wa Kristo, kwa kuwa Yeye ni mwakilishi wao, kutumia lugha ya baadaye ya Paulo, na kwamba Yesu ndiye kichwa chao, na kwamba wako ndani ya Kristo. Tutaona kwamba katika Agano Jipya, kanisa, watu wa Mungu, pia wanashiriki katika ahadi hizi.

Ahadi pia hutimizwa ndani yao, lakini hasa kwa njia ya kutimizwa katika Kristo. Kwa hiyo kwanza kabisa, tena, tofauti ya kwanza ni, kwamba ahadi hizi zinatimizwa katika Kristo, na kisha kwa upanuzi, zinatimizwa kwa watu wake kwa sababu ya ukweli kwamba watu wake ni wake. Tofauti ya pili ya kufanya inapatikana katika tofauti inayojulikana sana na maarufu kati ya tayari lakini bado, ukweli kwamba ahadi zilizofanywa kwa Israeli na matarajio ya kinabii ya ufalme ujao wa Mungu na uumbaji mpya na urejesho wa watu wa Mungu, matarajio hayo yanatimizwa katika hatua mbili katika Agano Jipya.

Kwanza kabisa, inazinduliwa kupitia Yesu Kristo na watu wake, lakini uzinduzi huo ni mwonjo tu au malipo ya chini ya utimilifu wa mwisho, wakati katika siku zijazo, ninachukua ahadi hizi kwenye hadithi, tutapata utimilifu wake. Kwa hivyo mwisho wa hadithi tayari umeanza katika Kristo, lakini kwa sehemu tu. Ufalme wa Mungu tayari umefika.

Unapotazama Injili, hasa Mathayo, unakuta kwamba ufalme wa Mungu tayari upo katika nafsi ya Yesu Kristo. Ufalme wa Mungu unafanya kazi kwa nguvu ndani ya mtu na tangazo na huduma ya Kristo, na kwa ugani, watu wake basi, lakini hiyo ni malipo ya chini tu, na uwepo wa ufalme kabla ya utimilifu wake wa mwisho. Kwa hivyo, ningependekeza kwamba tutaona kwamba hadithi, mada hizi tano ambazo tunazingatia, tena, kunaweza kuwa na zaidi, lakini nimechagua kuzingatia mada hizi kuu tano za hadithi.

Mandhari haya ambayo yanaanzia nyuma kabisa katika uumbaji, yanapitia hadithi ya Israeli na kisha yanapatikana katika matarajio ya kinabii ya hitimisho la hadithi hiyo, yanatimizwa katika hatua hizi mbili. Tayari zimetimizwa na kuzinduliwa katika nafsi ya Kristo na wafuasi wake lakini kabla ya utimilifu wa mwisho na hitimisho la mwisho la hadithi hiyo katika kile tunachoita kuja mara ya pili kwa Kristo. Na kwa hivyo mjadala wetu uliobaki wa mada hizi utazingatia tofauti hizo.

Leo, tutaangalia jinsi hadithi na mada hizi tano zinavyozingatiwa na kutimizwa katika Kristo, na kisha zingine, na wafuasi Wake, lakini wakati uliobaki tunaotumia katika Agano Jipya utazingatia hasa jinsi hati zingine za Agano Jipya, nje ya Injili, lakini hati zingine za Agano Jipya, pia zinathibitisha utimilifu huo katika Kristo na wafuasi Wake. Hiyo itakuwa tayari. Na kisha sehemu ya mwisho ambayo tutafanya pamoja itazingatia kipengele ambacho bado hakijakamilika.

Je! hadithi hii inafikiaje utimilifu wake na utimilifu wake wa kilele katika uumbaji mpya? Na hapo tutazingatia hasa Ufunuo sura ya 21 na 22, ambapo mada hizi zote tano zinakusanyika katika umalizio, umalizio mkuu wa hadithi. Lakini kwa kuzingatia hilo, hebu tumzingatie Yesu kama kilele cha hadithi hii. Na jinsi ninavyotaka kushughulikia hili ni kwamba nitazingatia hasa Injili ya Mathayo.

Ingawa nitaleta maandiko mengine ndani, katika kujadili mada hizi, ili kuonyesha kwamba si Mathayo tu, bali Injili nyingine pia, zinathibitisha utimilifu wa hadithi na mada hizi katika nafsi ya Kristo. Na kwa kufanya hivyo, natumai kuonyesha kwamba Injili ama kwa uwazi hutegemea au angalau kudhani hadithi hii. Na tena, sitaki kupendekeza kwamba kila mstari wa mwisho katika Injili kwa namna fulani lazima ulazimishwe katika hadithi.

Lakini tena, hasa Injili ama kudhani au kwa uwazi hutegemea hadithi kama sasa inafikia kilele chake na utimilifu katika Yesu Kristo. Kwa hiyo, Mathayo. Katika Mathayo sura ya 1 hadi 4, tutaanza kwa kuangalia vipengele kadhaa tu katika Mathayo sura ya 1 hadi 4 ili kuona jinsi hadithi hii, mwisho wa hadithi inavyofikiwa hapo.

Na kisha gusa baadhi ya sehemu nyingine nje ya sura nne za kwanza za Mathayo. Na tena, leta maandiko machache kutoka Injili nyingine ili tu kuonyesha kwamba hii si ya

Mathayo pekee. Lakini Mathayo sura ya 1 hadi 4. Mathayo sura ya 1 inaanza hivi, maelezo ya ukoo wa Yesu Masihi, mwana wa Daudi, mwana wa Ibrahimu.

Sasa, majina hayo mawili aliyopewa Yesu, mwana wa Ibrahimu na mwana wa Daudi, mara moja yanaunganisha hadithi ya Yesu na hadithi ya Agano la Kale. Na tutaangalia maneno haya mawili baadaye. Lakini jina la cheo la mwana wa Daudi ni dhahiri linafungamanisha hadithi ya Yesu na 2 Samweli 7, agano lililofanywa na Daudi, na pia tarajio la kinabii la mfalme ajaye katika ukoo wa Daudi ambaye ataketi kwenye kiti cha enzi cha Daudi.

Kutajwa kwa mwana wa Ibrahimu kunamfunga Yesu katika ahadi zilizotolewa kwa Ibrahimu za taifa kubwa na kwamba mataifa yote ya dunia yangebarikiwa hatimaye. Sasa, Mathayo anaonyesha wazi nia yake ya kuonyesha kwamba hadithi ya Yesu, hadithi ambayo anakaribia kusimulia juu ya Yesu, ni kilele chake na mwendelezo wa hadithi iliyoanza katika Agano la Kale. Na hivyo, miongoni mwa sababu nyingine za kuingizwa kwa Mathayo kwanza katika Agano Jipya, angalau utaratibu wake wa kisheria unafaa kwa sababu Mathayo mwenyewe anatangaza wazi nia yake mwanzoni kabisa ili kuunganisha hadithi ya Yesu na ile ya Agano la Kale.

Sasa, kwa kuanzia na Mathayo sura ya 2, tutaanza kuona ni wapi nyuzi hizi zote zinaungana. Na moja ya mambo ambayo Mathayo anafanya katika sura ya 2 ni kuonyesha Yesu. Sehemu nyingine ya hadithi ni mada kuu katika sura ya 2 ni kwamba Yesu ataonyeshwa kama mkombozi au kama mwokozi anayeongoza watu wake Israeli kutoka uhamishoni katika msafara mpya.

Kwa hivyo, utaona mada ya kutoka ambayo inarudi kwa Mungu kwanza kuwakomboa watu wake alipoanza kutimiza hadithi yake na nia yake ya kurejesha nia yake kwa wanadamu na uumbaji. Tutaona sasa kwamba mada hiyo ya Kutoka itachukuliwa. Tena, kana kwamba Mathayo anataka kusema, kwamba Yesu ni mwendelezo wa hadithi ya Agano la Kale.

Kile Mungu alichokusudia tangu uumbaji sasa kinaenda kutimizwa katika nafsi ya Yesu Kristo ambaye anakuja kuwaokoa watu wake katika msafara mpya. Na tunapoanza kuangalia baadhi ya maelezo, baadhi ya mada tano, na hadithi kwa undani zaidi, utaona miunganisho na msafara huo. Kwa hiyo, tuanze na mada ya watu wa Mungu.

Na tena, kumbuka, haiwezekani kuvuta mada hizi kando. Zinahusiana kikamilifu na kila mmoja. Hivyo, katika kuzungumza juu ya moja, tutaweza mara nyingi aina ya kuvuka mpaka katika mada nyingine pia.

Lakini watu wa Mungu. Katika sura ya 1, 1 hadi 17, katika nasaba hii, kinachovutia ni jinsi Mathayo anavyopanga nasaba hii kutaja uhamisho si chini ya mara nne. Kwa hiyo, kwa mfano, katika sura ya 1, mstari wa 11, anasema katika nasaba yake,

anakuja kwa, Yosia, baba ya Yekonia na ndugu zake, wakati wa uhamisho wa Babeli, au uhamisho wa Babeli.

Na kisha mstari wa 12, na baada ya uhamisho wa Babeli, mstari unaofuata, anataja hilo tena. Na kisha aya ya 17, ambapo anaitaja mara mbili. Kwa hiyo, vizazi vyote kuanzia Abrahamu hadi Daudi ni vizazi 14.

Na kutoka kwa Daudi hadi uhamisho wa Babeli, vizazi 14. Na kutoka uhamishoni Babeli. Kwa hiyo, ona ni mara ngapi Mathayo anasisitiza uhamisho au uhamisho wa Babeli.

Kana kwamba ni kusema sasa kwamba Yesu sasa ndiye mwisho wa mwisho wa uhamisho. Yesu atajua, kile ambacho Adamu na Hawa walishindwa kufanya ambacho kilisababisha uhamisho wao, kile ambacho watu wa Israeli walishindwa kufanya ambacho kilisababisha uhamisho wao, sasa Yesu atakamilisha kwa hatimaye na hatimaye kuwatoa watu wake uhamishoni katika msafara mpya, sura ya 2, na kuanzisha na kukamilisha nia yake kwa ajili ya Israeli na hatimaye uumbaji wote kutoka Mwanzo sura ya 1 na ya 2 tunaangalia na Mungu anatangaza nini sasa, Mathayo 1 na 2. tayari, nia ya Yesu kurejesha Israeli. Kwa hiyo, tunapaswa kusoma sura ya 1 katika kutajwa kwa uhamisho, tunapaswa kusoma kwamba kama hapa kuna urejesho wa watu wa Mungu, unaotarajiwa katika maandishi ya kinabii.

Tuliangalia maandiko hayo yote yanayotarajia kurudi na kurejeshwa kwa watu wa Mungu. Sasa, Yesu ataleta hilo. Lakini, dokezo moja la kupendeza la kutarajia, katika sura ya 3 na 9 na 10, tunapata dokezo la nini urejesho huo utahusisha.

Kuanzia mstari wa 8, hii ni Mathayo 3, 8 hadi 10. Yesu anasema, Zaeni matunda yapasayo toba. Msijisemee mioyoni mwenu, tunaye Ibrahimu kama babu yetu.

Sasa, cha kufurahisha, Mathayo alidai tu kwamba Yesu ni mwana wa Ibrahimu. Kwa hiyo, sehemu ya swali ni nani aliye wa Ibrahimu? Wana wa Ibrahimu ni akina nani? Ni nani anayeshiriki katika ahadi zilizotolewa kwa Ibrahimu nyuma katika Mwanzo? Yesu anasema, msidhanie... Anazungumza na viongozi wa Kiyahudi, Mafarisayo na Masadukayo, na kuwaambia, msijisemee mioyoni mwenu, kwamba tunaye Ibrahimu kama babu yetu, jambo ambalo walifanya kimwili. Kwa maana nawaambia, Mungu anaweza katika mawe haya kumwinulia Abrahamu watoto.

Hata sasa shoka liko kwenye shina la mti. Basi kila mti usiozaa matunda mazuri hukatwa na kutupwa motoni. Kwa hiyo, cha kufurahisha, mwanzoni kabisa mwa huduma ya Yesu hapa, kuna dokezo la jinsi Yesu atakavyorejesha watu wa Mungu.

Na hiyo itahusisha zaidi ya ukoo wa kimwili tu. Yesu anasema, usidhani kwamba kwa sababu tu unaweza kufuatilia ukoo wako hadi kwa Ibrahimu, ambayo kwa njia fulani

inakuweka wewe kama watu wa Mungu. Kinachohitajika, Yesu asema, ni toba na kuzaa matunda ya ufalme ambayo Yesu Kristo mwenyewe sasa anaenda kuleta.

Kwa hiyo, tayari mapema katika huduma ya Yesu, tunapata dokezo kwamba watu wa Mungu watahusisha zaidi ya wale ambao ni wa Israeli tu kimwili. Kwa kweli, hata kabla ya hapo, jambo hilo linatazamiwa katika Mathayo sura ya 2, kwa kuwaleta wenye hekima, Mamajusi, waje kumtembelea Yesu. Mamajusi ni Wamataifa wageni, wanajimu wanaokuja kutoka nchi za kigeni kumtembelea Yesu wakati viongozi wa Kiyahudi na viongozi hawatoki hata kwenye mlango wao wa nyuma kwenda Bethlehemu kumwabudu Yesu kwa habari ya kuwasili kwa mfalme wa Daudi aliyeahidiwa.

Lakini badala yake, Wamataifa huja na wanamwabudu Yesu na kuzaa matunda yanayofaa kwa toba. Kwa hiyo tayari Mathayo anaanza kutarajia hawa watu wa Mungu ni akina nani na inamaanisha nini kuwa watu wa Mungu, jinsi Yesu anavyowarejesha watu wa Mungu. Lakini kuna mgeuko mwingine mdogo ambao unafanyika katika Mathayo, ni Mathayo pia anaamini kwamba kimsingi historia na hatima ya Israeli sasa imetimizwa na kulenga katika utu wa Yesu Kristo.

Kwa njia kadhaa tofauti, Mathayo ana Yesu akifanya mazoezi na aina ya kurudisha hadithi ya Israeli. Kwa hivyo, kwa mfano, tayari tumependekeza katika sura ya 2 ya Mathayo, Yesu anarudia na kurudia historia ya Israeli katika suala la msafara mpya. Angalia mstari wa 15, kwa mfano.

Nitaunga mkono na kusoma 14. Hii ni Mathayo sura ya 2. Kisha, Yusufu, hii ni hadithi tena ya kuzaliwa kwa Yesu na utoto wake wa mapema katika sura ya 1 na 2. Na sasa mstari wa 14, Ndipo Yusufu akaondoka, akamchukua mtoto na mama yake usiku, akaenda Misri, akakaa huko hata kufa kwake Herode. Hii ilikuwa ili litimie neno lililonenwa na Bwana kupitia nabii, nililomwita mwanangu kutoka Misri.

Hiyo ni sasa, ukirudi nyuma na kuangalia andiko hili, kutoka Misri nimemwita mwanangu, aliyenenwa na Hosea nabii, inarejea kwa uwazi katika muktadha huo wa Hosea 11, inahusu Israeli. Sio unabii kuhusu Yesu hata kidogo. Ni wazi kuwa ni ukumbusho wa kihistoria wa Israeli kama mwana wa Mungu akiwa Misri.

Kwa hiyo sasa, Mathayo analitumiaje kwa Yesu? Vema, anaelewa Yesu kuwa anatimiza nia ya kweli na hatima ya kweli ya Israeli. Kwa hivyo anafanya mazoezi, akiandika upya historia yao kwa maana fulani. Kielelezo cha Mungu kushughulika na watu wake Israeli, mwana wake Israeli, sasa kinarudiwa huku Mungu akiokoa na kumkomboa mwana wake mkuu zaidi, Yesu Kristo.

Kwa hiyo Yesu anaonekana kuwa Israeli wa kweli. Hadithi ya Yesu inaingiliana na hadithi ya Israeli kwa kuonyesha kwamba Yesu, sasa katika msafara mpya,

anakombolewa kutoka Misri kama Israeli, kama mwana wa Mungu alivyokuwa. Na Yesu sasa anaanzisha msafara mpya ili kurejesha na kuwakomboa watu wake.

Zaidi ya hayo, ruka hadi sura ya 3, na mwisho wa sura ya 3, na mwanzo wa sura ya 4, katika ubatizo wa Yesu ambao umesimuliwa kwa ajili yetu mwishoni mwa sura ya 3 na sura ya 4, ni nini muhimu kuhusu hili? Nataka uone kwamba hadithi na ulinganifu na Israeli unaendelea. Ili kwamba Yesu, kama Israeli, apatikane akibatizwa katika Mto Yordani, katika mto, kama vile Israeli walivyokombolewa na kubatizwa katika Bahari ya Shamu na kuokolewa na kukombolewa. Katika hatua hii, wakiwa wamekombolewa kutoka Misri kupitia Bahari ya Shamu, waliingia nyikani ili kujaribiwa na kujaribiwa.

Lakini unakumbuka hadithi, Israeli, bila shaka, walishindwa, hatimaye walishindwa, na wakafukuzwa kutoka katika nchi yao. Kwa hiyo angalia kile kinachotokea katika sura ya 4. Kwa hiyo katika sura ya 3, basi, Yesu anabatizwa. Kisha Yesu anakombolewa kutoka Misri.

Anaenda, kwa njia fulani, kwenye Bahari Nyekundu katika ubatizo wake. Sasa anaongozwa kwenda nyikani kama Israeli kujaribiwa. Na cha kustajabisha, maandiko yote ya Agano la Kale, jinsi Yesu anavyojaribiwa na Shetani, maandiko yote ya Agano la Kale ambayo Yesu anatumia kujibu, kama kujibu majaribu ya Shetani, yote ni maandiko yanayotoka Kumbukumbu la Torati.

Mengi yao ni maandiko yanayotoka katika Kumbukumbu la Torati na yanarejelea Israeli. Usimjaribu Bwana Mungu wako. Hiyo ilikuwa ni kumbukumbu ya kile ambacho Israeli haikupaswa kufanya.

Zaidi ya hayo, sio tu kwamba unapata uwiano na taifa la Israeli, ili Yesu aonekane kama Israeli. Ameongozwa kutoka Misri hadi jangwani ambako anajaribiwa na kujaribiwa, kama tu Israeli walivyojaribiwa. Hata hivyo ni vigumu kutoona ulinganifu na Mwanzo katika simulizi la uumbaji pia, ambapo Yesu ni kama Adamu na Hawa, anajaribiwa na Shetani mwenyewe jangwani.

Anajaribiwa katika uhusiano... Jaribu la kwanza kabisa ni katika uhusiano na chakula, kama, kwa namna fulani, kama Adamu na Hawa walivyokuwa. Ili uwe na picha hii ya kuvutia, na idadi ya maoni yametambua uhusiano na Israeli na uhusiano na Adamu na Hawa. Na nadhani hiyo ni muhimu.

Kinachotokea ni, kwa njia fulani, Yesu anarudia hadithi zote mbili. Anarudia na kurudia na kukariri hadithi ya Israeli, lakini kwa kufanya hivyo, pia akimaanisha hadithi pana ya uumbaji. Kwa hivyo una muundo huu unaoendelea katika Agano la Kale ambao sasa unachukuliwa hapa.

Kama tulivyosema, Adamu na Hawa waliumbwa kwa mfano wa Mungu ili kutimiza nia ya Mungu ya uumbaji. Wanajaribiwa, na wanashindwa mtihani. Na wanahamishwa nyikani.

Kuhamishwa kutoka katika nchi, kutoka kwa uwepo wa Mungu hadi jangwani. Kisha Mungu anachagua Israeli kama njia yake ya kutimiza nia yake kwa wanadamu na kwa uumbaji. Wao pia wanaletwa katika nchi ya baraka na Mungu akikaa katikati yao.

Wao pia wanajaribiwa na kujaribiwa, na kama Adamu na Hawa, wanashindwa. Na kwa hivyo wamefukuzwa kutoka katika bustani ya Edeni, na kutoka mahali pa baraka za Mwenyezi Mungu. Sasa Yesu anakuja.

Kama Adamu na Hawa, na kama Israeli, Yesu pia anapelekwa nyikani ili kujaribiwa. Hata hivyo Yesu hupita mtihani. Akiwa Israeli wa kweli, Yesu ndiye ambaye sio tu anakariri hadithi ya Israeli bali anaifikisha kwenye tamati.

Yesu ndiye anayetimiza hatima ya Israeli na ya wanadamu wote. Na kumbuka, hadithi hii kimsingi inarudia ile ya Israeli, lakini labda tunapaswa kusikia mwangwi wa uumbaji, majaribu katika bustani vile vile kutoka Mwanzo, ili Yesu atimize hatima na nia ya Mungu kwa Israeli, lakini pia wanadamu wote. Kwa hiyo maana yake ni kwamba, tunachoanza kuona ni Yesu anaanza kufafanua upya maana ya kuwa watu wa Mungu.

Je, watu wa Mungu watarejeshwaje kutoka katika matarajio ya kinabii? Inamaanisha nini kuwa watu wa Mungu kweli? Kwa kukariri historia ya Israeli, kwa kuikamilisha, kwa kuwaleta watu wa Mungu kwenye hatima yao ya kweli, sasa ushirika katika watu wa Mungu, ambao ni wa watu wa Mungu, haufafanuliwa tena kikabila au kitaifa, lakini sasa inafafanuliwa pekee katika mwanga wa uhusiano wa mtu na Yesu Kristo, ambaye anatembeza hatima ya Israeli, ambaye anatembeza watu wa Mungu. Kwa hiyo tayari Yesu anaanza, kwa namna fulani, kufafanua upya maana ya kuwa watu wa Mungu. Vema, yule anayefanya mazoezi na kurudia na kuleta utimilifu, hadithi na hatima ya Israeli, sasa ndiye kitovu cha maana ya kuwa watu wa Mungu.

Na kwa hivyo ushirika wa kweli katika watu wa Mungu, kama Yesu aliwaambia Mafarisayo, usidhani kwa sababu wewe ni mababu wa Ibrahimu, au unadai kuwa Ibrahimu ni babu yako, usifikiri kwamba hiyo inakupata. Lakini sasa inahusu uhusiano na Yesu Kristo na utiifu Kwake. Kwa hiyo, Yesu anakusudia kwa uwazi kuwarejesha watu wa Mungu kwa kuja kwake Yesu, kwa kuwasili kwa Yesu, tarajio la kinabii la kurejeshwa kwa watu wa Mungu.

Lakini pia, watu ambao hatimaye watajaza hatima ya wanadamu wote, kutoka Mwanzo 1 na 2, sasa wanatimizwa katika nafsi ya Yesu Kristo, na kwa kumaanisha, wale wanaoitikia Yeye kwa imani na utii. Hiyo inatuleta kwenye mada inayofuata.

Hiyo ndiyo mada ambayo, tena, ninaangazia ... Nitazingatia sura ya 1 hadi 4, lakini sasa nitaanza kupanua zaidi ya hiyo.

Mada ya ufalme. Katika sura ya 1, tayari tumeona kwamba Yesu aliteuliwa kuwa Masihi wa Kristo, Mwana wa Daudi. Na, kwa kweli, hii ni ya kwanza tu ya idadi ya matukio ambapo Yesu inajulikana kama Mwana wa Daudi katika Injili ya Mathayo.

Na sina wakati wa kuyapitia yote, lakini hata ona jinsi Yusufu mwenyewe anavyoitwa Mwana wa Daudi katika sura ya 1, mstari wa 20. Mahali pengine, watu wanamtambua Yesu kama Mwana wa Daudi. Kwa hivyo, hii ni motifu muhimu inayomwelezea Yesu.

Na, tena, yote yanarudi nyuma na kukumbuka matarajio ya Agano la Kale. Kuanzia 2 Samweli sura ya 7, na agano ambalo Mungu anafanya na Daudi, kwamba sikuzote kungekuwa na mtu fulani anayeketi kwenye kiti Chake cha enzi, na kupanua kisha katika tazamio la kinabii kwamba wakati Mungu atakapowarudisha watu Wake na kuwaleta katika nchi, hilo lingetia ndani kurejeshwa kwa kiti cha enzi cha Daudi na mfalme katika ukoo wa Daudi kutawala juu yao. Kwa hivyo, kwa kumwita Yesu Mwana wa Daudi, Mathayo anaibua hadithi hii yote waziwazi.

Na tulisema umuhimu wa hili, pia, ni kwamba mada ya ufalme wa Daudi inarudi nyuma, hatimaye, kwa uumbaji. Mfalme wa kizazi cha Daudi alipaswa kuwa makamu wa mtawala wa Mungu, njia ambayo utawala wa Mungu ungewekwa, na hatimaye utawala wa Mungu usimamishwe katika viumbe vyote. Sasa, Yesu kama Mwana wa Daudi yuko hapa kutimiza matarajio hayo.

Zaidi ya hayo, hii inaweza kuonekana katika tangazo la Yesu la ufalme wa Mungu. Injili zote zinakubaliana, muhtasari wa injili hasa zinakubali, kwamba kipengele cha msingi na tabia ya ufalme wa Yesu, au kuhubiri, ni kuwasili kwa ufalme wa Mungu. Ufalme wa Mungu umekaribia, ambao, tena, ni sehemu ya kurejeshwa kwa matazamio ya ufalme wa ulimwenguni pote unaokuja kupitia kwa makamu wa mtawala wa Mungu, mfalme atakayeketi kwenye kiti cha enzi cha Daudi.

Na kwa hiyo sasa Yesu analeta ufalme huo, huo utawala wa Mungu, juu ya viumbe vyote. Lakini tena, hatimaye, ni kupitia ufalme huu na kupitia kwa mfalme wa kizazi cha Daudi kwamba nia ya Mungu kwa wanadamu wote, kwamba utukufu wake na enzi yake na utawala ungeenea katika uumbaji wote. Sasa hiyo inazinduliwa kupitia utu wa Yesu Kristo, Mwana wa Daudi, ambaye anakuja kutoa ufalme huo.

Nakala ya kawaida inayoonyesha kwamba ni sura ya 12 na aya ya 27 na 28. Na kinachovutia hapa, unaweza kuona ni nini kiini cha utawala wa Mungu na kuanzishwa kwa ufalme wa Mungu. Yesu ametoka tu kutoa pepo, na sasa anashutumiwa na Mafarisayo kwamba anawafukuza kwa jina la Shetani.

Na kwa hiyo sasa hivi ndivyo Yesu asemavyo, mstari wa 27, ikiwa mimi ninatoa pepo kwa Beelzebuli, hao watoa pepo wenu huwatoa kwa nani? Kwa hiyo watakuwa waamuzi wenu. Lakini ikiwa ninatoa pepo kwa Roho wa Mungu, ikiwa ninatoa pepo si kwa jina la Beelzebuli, bali ikiwa ninatoa pepo kwa Roho wa Mungu, basi ufalme wa Mungu umekwisha kuwajilia ninyi. Kwa maneno mengine, kwa kutoa pepo, hii ni ishara kwamba ufalme wa Mungu wa ulimwengu wote mzima umefika katika utimizo wa Mwanzo 1 na 2. Yaani, utawala wa Mungu ambao unapaswa kuenea katika uumbaji wote ambao umenyakuliwa na Shetani sasa unaanzishwa.

Yaani, ulimwengu sasa ni ufalme wa Shetani, na sasa huo unapinduliwa, unachukuliwa kutoka kwa Shetani na kukabidhiwa kwa Mungu Mwenyewe. Kwa hiyo, kwa njia ya Yesu Kristo kuzishinda nguvu za uovu na kuvamia milki na ufalme wa Shetani, sasa ufalme wa Mungu unaanza kusimamishwa kupitia kwa mfalme wa kizazi cha Daudi katika kutimiza kusudi la Mungu la utawala wake kuenea katika viumbe vyote. Tena, injili nyingine ni pamoja na mada ya Daudi ya mwana wa Daudi na mfalme Daudi, Luka sura ya 1 na mstari wa 31 ni mfano katika mwanzo wa Luka.

Ni ahadi iliyotolewa kwa Mariamu Mariamu anapojua kuwa atakuwa pamoja na mwanawe. Inasema, "...huyo atakuwa mkuu, mwanawe atakuwa mkuu, ataitwa mwana wa Aliye juu, na Bwana Mungu atampa kiti cha enzi cha Daudi, babu yake." Kwa hivyo Luka pia ana mwana mwenye nguvu wa Daudi au mada ya ahadi ya Daudi inayoendelea kote. Kwa hiyo mada ya ufalme ni muhimu sana ambayo tena tuliona inahusishwa nyuma na hadithi ya Agano la Kale ya Israeli na matarajio ya kinabii ya mfalme wa Daudi.

Lakini mfalme wa kizazi cha Daudi alipaswa kuwa makamu wa mtawala wa Mungu na njia ambayo ufalme wa Mungu wa ulimwenguni pote ungeanzishwa hatimaye katika kutimiza nia ya Mungu katika Mwanzo 1 na 2. Kwa kuwa tumezunguka kidogo nje ya Mathayo 1 na 4, acha niangalie baadhi ya mada nyingine. Kwanza kabisa, hebu nirudi tu kwenye mada ya watu wa Mungu kwa muda mfupi tu. Dalili nyingine mbili za wazi katika injili zinaonyesha mada kwamba Yesu anawarejesha watu wa Mungu katika utimilifu wa hadithi ya Agano la Kale.

Mmoja wao ni Yesu kuchagua wanafunzi 12. Ukweli kwamba alichagua 12 si kwa sababu hilo ndilo kundi dogo linalofaa au Yesu alikuwa katika vikundi vidogo, lakini nambari 12 ilikuwa ni kielelezo cha makabila 12 ya Israeli. Kwa hiyo kwa Yesu kuchagua mitume 12, Yesu anaanzisha watu wa Mungu.

Anarejesha Israeli. Anawarejesha watu wa Mungu katika kutimiza matarajio ya kinabii. Ukweli kwamba, cha kufurahisha, katika Mathayo, tunampata Yesu akitumia neno kanisa.

Mathayo anamwelezea Yesu au anamwelezea Yesu kuwa anamaanisha Yesu kuanzisha kanisa lake na milango ya kuzimu haitalishinda. Neno kanisa linahitaji

kuondolewa katika mambo yote ambayo tunaweza kusoma ndani yake kuhusu miundo yetu ya siku hizi yenye wazee na mashemasi na kila kitu tunachofanya katika makanisa yetu na kuabudu, nk.

Kwa hiyo sasa Yesu anasema, nimekuja kujenga kanisa langu. Hiyo inatokana na mitume 12, Yesu sasa anatengeneza upya na kurejesha, na kuanzisha upya watu wa kweli wa Mungu katika kutimiza matarajio ya kinabii ya Agano la Kale ya kurejeshwa. Lakini wacha tuendeleo kwenye mada zingine.

Zaidi ya hayo, tutarudi kwa hilo baadaye, hasa tunapofikia sehemu nyingine za Agano Jipya. Lakini vipi kuhusu mada ya agano, ambayo inafungamana bila kutenganishwa na mada ya watu? Ikiwa Mungu amewarudisha watu wake na ikiwa Yesu akiwa mwana wa Daudi anatawala juu yao, lazima sasa wawe katika uhusiano wa agano. Lazima Mungu awe amerudisha agano lake jipya pamoja nao, ambalo hasa linarudi kwenye Ezekieli 36 na 37, ambapo kichwa cha utawala wa Daudi kinahusiana kwa ukaribu na kichwa cha agano jipya na kurudishwa kwa agano la Mungu pamoja na watu wake.

Tunagundua kuwa ndivyo inavyotokea. Dalili ya wazi kabisa ya Yesu kuanzisha agano jipya na watu wake inapatikana katika Luka sura ya 22. Na katikati ya Yesu akizindua na kuanzisha kile tunachokiita Meza ya Bwana, ambayo ingekuwa, tena, utimizo wa mlo wa Pasaka, kile Yesu anasema katika mstari wa 20 ni, alifanya vivyo hivyo na kikombe baada ya chakula cha jioni, akisema, kikombe hiki ni agano jipya kwa ajili yenu.

Na hivyo kuunganishwa na marejeo ya injili kwa kifo cha Yesu ni wazi basi Yesu anaonekana akizindua kupitia kifo chake anaonekana akizindua agano jipya. Ingawa tunasoma katika Ezekieli na katika Yeremia kwamba Mungu angetimiza msamaha kamili wa dhambi, angefuta dhambi na kuondoa uchafu, angewapa moyo mpya na uwezo wa kuitikia kwa utii kama sehemu ya uhusiano huu wa agano. Na kwa uwazi sana Yesu aonekana kuwa akizindua agano hili jipya pamoja na watu wapya anaowarudisha sasa, ambalo limewekwa msingi juu ya wale mitume 12, na tena, linalohusu Yesu Kristo na itikio la mtu kwa Kristo.

Mandhari ya hekalu. Tulisema kwamba huko nyuma katika Mwanzo 1 na 2, Bustani ya Edeni ilionekana kama nafasi takatifu, kama patakatifu, kama hekalu. Na hata maelezo ya Hema la Kukutania na Hekalu kama Israeli walitangatanga jangwani na kisha kukaa katika nchi na kujenga muundo wa kudumu zaidi wa hekalu, wale walikuwa na kila aina ya resonances na bustani ya Edeni.

Kwa hivyo, nilipendekeza kwamba hema na hekalu vilikusudiwa kuwa bustani ndogo ya Edeni kama mahali ambapo Mungu alikaa na kukaa na uwepo wake ulipumzika kwa watu wake. Sasa mandhari ya hekalu pia inachukuliwa katika injili kama tungetarajia. Ikiwa Yesu amekuja kuwarejesha watu na sasa kama mfalme wa ukoo

wa Daudi kutawala juu yao na ameanzisha uhusiano wa agano nao, basi inaonekana kufuata basi kwamba hekalu lingerejeshwa kama manabii wa Agano la Kale walivyotarajia.

Uwepo wa Mungu sasa ungetulia pamoja na watu wake. Na tena, ndivyo tunavyopata. Tunaona kwamba tayari katika maana fulani katika Mathayo, na kwamba kwa kushangaza, kitabu kizima cha Mathayo kimefungwa mwanzo na mwisho.

Tena, Mathayo ambaye tayari yuko katika sura chache za kwanza ameeleza urejesho wa watu wa Mungu. Yesu mwenyewe ataonekana kuwa Israeli wa kweli, yule anayetimiza hatima ya Israeli. Tunaona Yesu akifafanuliwa kuwa mfalme wa kimasiya akiwatawala.

Lakini pia katika muktadha wa hilo, mwanzoni kabisa na mwisho wa Mathayo, tunapata maelezo haya ya uwepo wa Mungu pamoja na watu wake kupitia nafsi ya Yesu Kristo. Kwa hiyo kwa mfano, Mathayo sura ya 1, ndiyo inayojulikana zaidi na inayojulikana sana kati ya maandiko haya mawili, lakini katika Mathayo sura ya 1 na mstari wa 23, malaika anapowaambia Yusufu na Mariamu jina watakalompa mtoto mchanga, inasema katika mstari wa 21, atazaa mwana nawe utamwita Yesu, kwa maana yeye ndiye atakayewaokoa watu wake na dhambi zao. Ninaichukua, tena, katika muktadha, hii kimsingi ni Yesu kurejesha Israeli, kuwaokoa kutoka kwa dhambi zao.

Na haya yote yalitukia ili neno lililonenwa na Bwana litimie. Tazama, bikira atachukua mimba na kuzaa mtoto mwanamume, nao watamwita Emanueli, maana yake Mungu yu pamoja nasi. Kwa hiyo una dalili hii kali sasa ya uwepo wa Mungu pamoja na watu wake katika nafsi ya Yesu Kristo.

Hata hivyo unapoenda hadi mwisho kabisa wa injili, katika kile kiitwacho Agizo Kuu maandishi, ambayo tutaangalia tena kwa ufupi, ni kwamba inaishia na Yesu kusema, mamlaka yote mbinguni na duniani nimepewa. Basi, enendeni, mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa jina la Baba, na Mwana, na Roho Mtakatifu, na kuwafundisha kuyashika yote ninayowaamuru ninyi. Na kumbukeni, mimi nipo pamoja nanyi siku zote hata ukamilifu wa dahari.

Kwa hivyo, kitabu cha Mathayo kimefungwa na maandishi haya ya uwepo wa Mungu, uwepo wake wa hekalu na watu wake katika utu wa Yesu Kristo. Injili ya Yohana, Injili ya nne, iko wazi zaidi. Mwanzoni kabisa mwa Yohana katika sura ya 1, tunasoma hili la Yesu, andiko ambalo kwa kawaida tunasikia likinukuliwa au kudokezwa wakati wa Krismasi, lakini wakati mwingine hatuachi kufikiria hilo linahusu nini.

Mstari wa 14, na neno, ambalo kwa uwazi kabisa linamrejelea Yesu, neno lilifanyika mwili na kuishi au kukaa kati yetu, nasi tumeuona au kuuona utukufu wake.

Ninachotaka kuzingatia ni maneno hayo mawili, kukaa au kuishi, na utukufu. Watu fulani wametambua kwamba wazo la kukaa ni maskani au kusimamisha hema, lakini wazo si kwamba Yesu anakuja kukaa kwa muda pamoja na watu wake au kufanya hema kwa muda.

Maneno haya mawili ni ya kina zaidi. Maneno yote mawili yanatumika katika Agano la Kale kuhusiana na uwepo wa Mungu katika Hema yake au katika hekalu lake. Kwa hakika, katika Ezeieli sura ya 43 na katika mistari michache ya kwanza, mstari wa 1 hadi 7, maneno haya mawili, utukufu na kitenzi cha kukaa, vyote viwili vinapatikana katika kutaja Mungu kuchukua uwepo wake katika hekalu la eskatolojia ambalo Ezeieli anaona.

Tuliangalia andiko hilo na tukapendekeza kwamba sura mbili za kwanza za Ezeieli, au 40, 41, na 42, sura tatu za kwanza zinarekodi safari ya maono ya Ezeieli ya hekalu la eskatolojia ambalo lilijengwa upya wakati Israeli inarejeshwa na mfalme wa kizazi cha Daudi akitawala juu yao katika uhusiano wa agano jipya, lakini kisha sura ya 3 inarekodi jinsi uwepo wa Mungu unakuja hatimaye kujaza uwepo wa hekalu hilo. Kwa hiyo, basi sura ya 43 ya Ezeieli, tunaona kwamba utukufu wa Mungu, mara kadhaa inasema utukufu wa Mungu uliingia hekaluni, lakini pia inasema ulikuja kukaa au kuishi humo, fomu sawa ya kitenzi ambacho tunapata Yohana akitumia sasa katika sura ya 1, 1 hadi mstari wa 14 wa injili ya Yohana. Hivyo ndivyo Yohana anavyosema anaposema Neno alifanyika mwili na akaishi kati yetu, kwa njia ya Yesu Kristo, uwepo wa hema la Mungu la hekalu ulikuwa sasa pamoja na watu.

Uwepo wa kieskatolojia wa Mungu ambao ulipaswa kujaza hekalu katika Ezeieli na manabii wengine wa Agano la Kale sasa uliishi katika nafsi ya Yesu Kristo. Kwa hivyo ni wazi mandhari ya hekalu iko. Ili tuwe na, tena, tunaye Yesu ambaye anakuja sasa kurejesha watu wake, kuleta watu wake, kuwaita kwenye uhusiano naye.

Yesu Kristo, ambaye yeye mwenyewe anakariri hatima ya Israeli, sasa anakuja kuwarudisha watu wake, kuanzisha agano jipya akiwa mwana wa Daudi, kutawala juu yao katika utimizo wa nia ya Mungu, kusimamisha utawala wake wa ulimwenguni pote. Na sasa pia pamoja na hekalu lililorejeshwa, huo ni uwepo wa Mungu unaokuja sasa kupumzika pamoja na watu na kukaa na watu kupitia utu wa Yesu Kristo, ambaye utukufu wa Mungu sasa unakaa na kukaa ndani yake. Mada ya mwisho ambayo nataka kuangalia ni mada ya ardhi na uumbaji.

Hili ni gumu zaidi kwa sababu hakuna mengi yanayosemwa kuhusu... Unapopata kwa watu wa Mungu, na unapopata pamoja na mada ya mfalme wa Daudi na mada ya Masihi, hupati marejeleo ya wazi ya nchi. Lakini tena, ningependekeza kwenu kwamba kama sehemu ya hadithi hii, hadithi hii tata, vipengele hivi vingine vyote vinapendekeza kwamba urejesho wa watu wa Mungu katika nchi pia unafanyika. Ikiwa Israeli itarudishwa, na ikiwa mfalme katika ukoo wa Daudi sasa anawatawala na

kuleta ufalme wa ulimwenguni pote ulio na uzito, ikiwa Mungu ameweka agano jipya, ikiwa kuwapo kwake hekaluni kumerudishwa sasa, basi nchi lazima iwepo pia.

Lakini jinsi gani? Naam, kwa uchache sana, nadhani kuna madokezo machache tu katika injili ambayo nadhani tutaona yakifafanuliwa kwa undani zaidi katika baadhi ya Agano Jipya. Lakini ningesema kwamba tayari katika injili, tunaanza kuona kwamba ahadi ya nchi hatimaye inatimizwa katika utu wa Yesu Kristo na katika ufalme na wokovu ambao yeye sasa... ukombozi anaoleta sasa kwa watu. Maandishi kadhaa ya kuvutia ambayo ninavutiwa nayo.

Kwanza kabisa, Yohana sura ya 15 na mistari 17 ya kwanza. Sitaki kutumia muda mwingi kwenye andiko hili, lakini kutaja tu uhusiano na ardhi, na ninamtegemea Gary Burge, profesa wa Agano Jipya katika Chuo cha Wheaton, kwa baadhi ya uchunguzi wake juu ya Yohana sura ya 15. Lakini Yohana sura ya 15 inatumia taswira ya mzabibu na matawi ili kulinganisha uhusiano wa watu wa Mungu na Yesu Kristo.

Hii ni muhimu hata kwa mada ya watu wa Mungu. Mzabibu ambao ulitumiwa kurejelea Israeli katika Agano la Kale, sasa Yesu anautumia yeye mwenyewe. Yeye ndiye mzabibu wa kweli, sawa na tulivyoona katika Mathayo.

Yesu anatimiza nia na hatima ya watu wa Israeli. Lakini sasa Yesu ndiye mzabibu. Na kwa kustaajabisha, ona lugha katika Yohana sura ya 15 ya kuwaita watu wakae ndani yake, na kutajwa kwa kuzaa matunda.

Kwa hiyo, Yesu anaanza kwa kusema, Mimi ndimi mzabibu wa kweli, Yohana 15, kuanzia mistari wa 1. Mimi ndimi mzabibu wa kweli, na Baba yangu ndiye mkulima. Yeye huliondoa kila tawi ndani yangu lisilozaa matunda. Kila tawi lizaalo hulisafisha ili lizae zaidi.

Mmekwisha kutakaswa kwa neno nililowaambia. Kaeni au kaeni ndani yangu kama mimi nakaa ndani yenu. Kama vile tawi lisivyoweza kuzaa peke yake, lisipokaa ndani ya mzabibu; kadhalika nanyi, msipokaa ndani yangu.

Ninachotaka kuisitiza ni motifu mbili katika sehemu hiyo, na mojawapo ni lugha ya kudumu. Pengine tena, kupendekeza dhana ya kukaa ndani au kuishi katika nchi, kukaa katika nchi. Lakini kinachofanya hilo kuwa muhimu zaidi ni mada ya kuzaa matunda.

Tuliona jinsi, hasa manabii wa Agano la Kale, walivyoonyesha wakati ambapo Israeli walirudi na kurejeshwa katika nchi yao, ungekuwa wakati wa kuchanua na kuzaa matunda Israeli waliporejeshwa katika nchi yao. Sawa na uumbaji wa kwanza katika bustani ya Eden ulijaa kuzaa matunda. Kwa hivyo, kwa kurejelea watu kama wanaozaa matunda, nadhani kwa sehemu Yohana anaibua taswira ya uumbaji na kurudi katika nchi kutoka kwa matarajio ya kinabii.

Kwa hivyo, kwa kukaa ndani ya Kristo na kukaa ndani ya Kristo na kuzaa matunda ya uumbaji katika nchi, nadhani ni njia ya Yohana ya kupendekeza kwamba ahadi ya mwisho ya nchi sasa inatimizwa. Baraka na uwepo wa Mungu ambao ulihusishwa na nchi sasa hatimaye unatimizwa katika nafsi ya Yesu Kristo. Ni kwa kukaa ndani yake ndipo tunapozaa matunda ya nchi.

Zaidi ya hayo, inapendeza katika mafundisho ya Yesu kwamba watu sasa hawaingii katika nchi, bali wanaingia katika ufalme wa Mungu au ufalme wa mbinguni. Baadaye, tunapotazama sehemu nyingine ya Agano Jipya katika mihadhara inayofuata, nitasema kwamba ardhi inafanya kazi hasa kufananisha kile ambacho sasa kinatimizwa katika Yesu Kristo. Ardhi na baraka za nchi hufanya kazi ya kufananisha baraka ambazo waandishi wa Agano Jipya sasa wanazipata kama zinazotolewa na kutimizwa katika nafsi ya Yesu Kristo, ambazo hatimaye, hata hivyo, zinapata utimilifu wake katika uumbaji mpya.

Kwa hiyo Agano Jipya haliondoi ahadi za nchi kabisa za kimwili. Ni kwamba hatimaye hupata ahadi ya nchi ikitimizwa, kwanza kabisa, katika Yesu Kristo na kuingia katika ufalme na kuzaa matunda ya ufalme, lakini hatimaye katika uumbaji mpya, ambapo kitabu cha Ufunuo kinaishia, lakini tunaruka mbele yetu wenyewe. Viashiria vingine kadhaa vinahusiana zaidi na uumbaji mpya.

Kifo na ufufuo wa Yesu yamkini utaonekana kuwa unaanzisha uumbaji mpya, hasa ufufuo wa Yesu. Kumbuka moja ya maandiko tuliyoyaangalia katika Ezeieli 37, Bonde la Mifupa Mifupa, ambapo kurejeshwa kwa Israeli katika nchi katika uhusiano wa agano, kurejeshwa katika nchi yao na mfalme na ukoo wa Daudi kutawala juu yao, ilifananishwa na kutoa uhai kwa maiti, mifupa mikavu ambayo hupata uhai na Mungu hupulizia uhai ndani yake. Hilo hutoa msingi wa ufufuo wa Yesu kwa sehemu.

Kwa hiyo tena, ni ufufuo wa Yesu. Ni kifo chake na ufufuo ambao unazindua uumbaji mpya. Ni katika Yesu Kristo mwenyewe kwamba ahadi za nchi hupata utimilifu wao wa mwisho.

Ukweli kwamba Yesu aliponya na kufufua wafu katika injili zote, nadhani unafungamanishwa na maandiko ya uumbaji mpya kama vile Isaya 65 na maandiko mengine ambapo kifo kitaondolewa, kifo ambacho kiliingia kwa uumbaji wa kwanza kwa sababu ya dhambi, sasa haitaonyesha uumbaji mpya. Kwa hiyo kwa uponyaji na hata miujiza mingine, hata miujiza ya asili, lakini hasa uponyaji na hata nyakati Yesu anafufua wafu, ni kuonekana kuzindua maisha ya uumbaji mpya, ambayo kifo na ufufuo wa Yesu yenyewe inaanzisha. Kwa hivyo, kwa maoni yangu, nadhani katika sehemu iliyo tayari ya utimilifu, tunaona ahadi ya kurudi kwa Israeli katika nchi, ahadi ya nchi, na baraka za nchi ambayo hatimaye inazingatiwa katika kitabu kama Isaya katika uumbaji mpya.

Tunaona hilo tayari limetimizwa katika Yesu Kristo. Ni kwa kukaa ndani ya Kristo, ni kwa kuzaa matunda, tunda la kiumbe kipya katika Kristo kwa njia ya utii. Ni kwa kifo na ufufuo wa Yesu ndipo maisha ya kiumbe kipya, baraka ya nchi sasa inazinduliwa katika utu wa Yesu Kristo.

Lakini tena, haya yote bado yanaelekeza na kungoja utimizo wa mwisho utakaotukia katika uumbaji mpya wa kitabu kama Ufunuo katika sura ya 21 na 22, ambayo tutafikia baadaye. Ili kuturudisha kwenye Mathayo, basi kwa kueleweka hadithi ya Mathayo inaishia katika ile inayoitwa utume mkuu mwishoni kabisa mwa Mathayo na sura ya 8. Tayari nimeshaisoma hii, lakini acha niisome tena upesi. Mathayo sura ya 28, ambapo Yesu anasema, Yesu akaja akawaambia, Wanafunzi wake, nimepewa mamlaka yote mbinguni na duniani.

Basi, enendeni, mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa jina la Baba, na Mwana, na Roho Mtakatifu, na kuwafundisha, yaani, mataifa yote, kuyashika yote niliyowaamuru ninyi. Kwa maneno mengine, kinachoendelea ni kwamba, ikiwa kile ambacho tumeona katika sehemu za awali za Mathayo ni kweli, ikiwa Yesu sasa amewarudisha Israeli, ikiwa sasa ni mfalme wa ukoo wa Daudi anayetawala juu yao, ikiwa sasa amewarudisha katika nchi, amewazindua kiumbe kipya, amewapa baraka za nchi, ikiwa ameingia katika uhusiano wa agano jipya, ikiwa uwepo wa Mungu wa hekalu unapatikana kwa njia ya Kristo na wokovu wa watu wake unaweza kutiririka kupitia Kristo. dunia nzima. Kwa hiyo ndiyo maana Mathayo anamalizia kwa kile ninachofikiri ni utimilifu wa nia ya awali ya Mungu kwa wanadamu, kwamba baraka za wokovu, kwamba utukufu Wake na utawala wake ungeijaza dunia yote.

Kwa hiyo sasa, kwa kuwa sasa Israeli imerejeshwa na Mungu amewaweka upya watu wake, sasa baraka za wokovu zinaweza kumiminika hadi miisho ya dunia. Kwa hiyo, Mathayo anamalizia kwa kusema, basi, enendeni mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi. Kwa kweli, ona kutajwa kwa mamlaka yote mbinguni na duniani nimepewa, lugha hiyo inarudi kwenye Danieli sura ya 7. Tena, Yesu ameingia katika utawala Wake wa ulimwengu mzima juu ya viumbe vyote.

Na kwa hivyo sasa baraka za wokovu, katika utimilifu wa nia ya Mungu kwa Mwanzo 1 na 2, kwa wanadamu na kwa dunia nzima, sasa baraka za wokovu zinaweza kwenda kwa dunia nzima. Na kwa hivyo, tunaona mada zote kuu za hadithi, mwanzo na uumbaji, mada za watu wa Mungu, za agano, agano jipya la kurudi kwa nchi na uumbaji, mada ya hekalu la Mungu na kutawala juu ya watu wake, mada ya ufalme, yote haya sasa yanatimizwa na kufikiwa kilele katika utu wa Yesu Kristo. Na zaidi ya hayo, kwa kurejesha Israeli sasa, kwa kushughulika sasa na hadithi ya Israeli, sasa hadithi ya uumbaji wote, kurudi kwenye Mwanzo 1 na 2, sasa inatatuliwa pia.

Sasa swali ni je, tunapata kisa hiki kikiendelea hadi sehemu nyingine ya Agano Jipya, hadi Matendo, barua za Paulo, na baadhi ya nyaraka zingine? Ni kwa jinsi gani mada

hizi kuu tano, ni jinsi gani hadithi hii inaendelea kutimizwa na kuendelezwa katika sehemu nyingine ya Agano Jipya, katika suala la utimilifu katika Kristo na watu wake ambao ni wake? Wakati mwingine tutakuwa pamoja, tutazungumza jinsi katika sehemu nyingine ya Agano Jipya, hadithi hii inaendelea kukuzwa na kutimizwa.